

θῶν τοῦ πλούτου καὶ τῆς θεσέως του ἄνευ ἀνησυχίας, ἄνευ ἐλέγχου. Νέος ὢν εἶχεν ὄλας τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ὁρμὰς τῆς νεότητος, ἡγάπα τὸ κυνήγιον, ἐξήντηλσε πολλοὺς ἵππους καὶ ἐξέπληξε τὸν τόπον διὰ τῆς πολυτελείας τῶν ὀχημάτων του· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐξώδευεν ἀφειδῶς τὴν πατρικὴν περιουσίαν, τοῦτο δὲ πρὸς μεγάλην χαρὰν τοῦ Σταμπλῆ, ὅστις ὑπερηφάνως διέβλεπεν εἰς τὰς ἐξεις τοῦ υἱοῦ του τοὺς τρόπους μεγάλου κυρίου. Τὰ πάντα ἔβαινον λοιπὸν κατ' εὐχὴν, ὅτε πρῶτάν τινά ὁ Βερνάρδος ἤλθε νὰ εὕρῃ τὸν πατέρα του, πρὸς ὃν ὠμίλησεν οὕτω·

— Πατέρα, σὲ ἀγαπῶ καὶ θὰ ἤμην εὐτυχὴς νὰ ζῶ πάντοτε πλησίον σου· ἀλλὰ ἡ ζωὴ αὐτὴ μὲ στενοχωρεῖ φοικτὰ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἀφήσω. Τί νὰ κάμω; εἶμαι δεκαοκτῶ ἐτῶν καὶ θεωρῶ ἐντροπὴν μου νὰ καίω τὴν πυρίτιδά μου διὰ τοὺς λαγῶους, ἐνῶ δύναμαι νὰ τὴν καύσω πρὸς δόξαν τῆς Γαλλίας. Ὁ βίος ἐδῶ μὲ στενοχωρεῖ, μὲ φοβεύει· εἰς τὸν ὕπνον μου βλέπω τὸν αὐτοκράτορα ἔτριπτον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λεγεῶνων του, καὶ ἐξυπνῶ αἰφνιδίως νομίζων ὅτι ἀκούω ἐκπυροσκοπήσεις τηλεβόλων. Ἐφθασε λοιπὸν ἡ ἡμέρα νὰ πραγματοποιήσω τὰ ὄνειρά μου. Προτιμᾷς ἄρα γὰρ νὰ μὲ ἴδῃς νὰ περῶ τὴν νεότητά μου εἰς ματαιὰς διασκευάσεις; Ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς, πρέπει νὰ ὑπερφηανεύσαι διὰ τὴν ἀγάπην σου· μὴ κλαίεις, ἀλλὰ μᾶλλον χαῖρε συλλογιζόμενος ὁποῖαν χαρὰν θὰ αἰσθανθῆς κατὰ τὴν ἐπάνοδόν μου. ὦ! ὁποῖα χαρὰ ἀληθῶς! ὁποῖα ἠδονή! θὰ ἐπανεέλθω λοχαγός, θὰ κρεμάσω τὸν σταυρὸν τῆς τιμῆς ὑπεράνω τοῦ προσκεφαλαίου σου· καὶ τὸ ἐσπέρως καθήμενος πλησίον σου, παρὰ τὴν ἐστίαν, θὰ σοὶ διηγούμαι τὰ κατορθώματά μου.

Καὶ ὁ σκληρὸς ἀνεχώρησεν· οὔτε αἱ προτροπαί, οὔτε τὰ δάκρυα, οὔτε αἱ ἰκεσίαι ἴσχυσαν νὰ τὸν κρατήσουν, διότι τοιοῦτοι ἦσαν ὅλοι τότε· καὶ μετ' ὀλίγον αἱ ἐπιστολαὶ του ἐφθασον ὡς ἐλθέσεις ἐπίσημοι ἀποπνέουσαι ὄλαι τὴν ὄσμην τῆς πυρίτιδος· ὄλαι γεγραμμέναι τὴν ἐπιούσαν μάχης τινός. Καταταχθεὶς ὡς ἐβελοντῆς εἰς σύνταγμα τι τοῦ ἱππικοῦ, ἐγένετο ὑπαξιωματικὸς μετὰ τὴν μάχην τοῦ Ἐσολιγκ, ἕνα δὲ μῆνα βραδύτερον εἰς τὴν μάχην τοῦ Βάγραμ διεκρίθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ προσεβιάσθη εἰς ἀξιωματικόν. ὦθούμενος οὕτω ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς δόξης, ἐσπευδε γοργῶ τῷ βήματι πρὸς τὰ πρόσω, καὶ ὑπῆρξεν εἰς ἓκ τῶν ἀποδειξάντων κατὰ τὸν Puisse, ὅτι ἐν ἔτος πείρας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀποικτηθείσης ἀναπληροῖ κάλλιον ὄλας τὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ εἰς τὰς πλατείας γυμνάσια. Ἐκάστη ἐπιστολὴ τοῦ Βερνάρδου ἦτο ὕμνος πρὸς τὸν πόλεμον καὶ πρὸς τὸν ἥρωα, πρὸς τὸν ἡμίθεον, τὸν ἐμπνέοντα καὶ διευθύνοντα αὐτόν. Ὅτε δὲ, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1811, τὸ σύνταγμα του ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, χρησιμοποιοῦν ἡμερῶν τινῶν ἄδειαν, ἔδραμε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν

γέροντα πατέρα του. ὦ, πόσον θελκτικὸς ἦτο φέρων τὴν στολὴν τοῦ ὑπολοχαγοῦ τῶν Οὐσσάρων! ὁ κυναοὺς μανδύας του μὲ τοὺς ἀργυροὺς κροσσούς ἤμοιζε θαυμασίως εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ραδιῶν ἀνάστημά του. Ἐπὶ τῶν ὤμων του ἔφαιεν ὑπερηφάνως τὸν πλούσιον μανδύαν του· τὰ ροδόχροα χεῖλη του ἐμειδίαν χαριέντως ὑπὸ τὸν μέλανα μύστακά του· τὸ δ' ἐπιβλητικὸν αὐτοῦ ὕψος ἐπηύξανε ἔτι μᾶλλον τὸ παρὰ τὸ πλευρὸν ἀνηρτημένον ξίφος του καὶ ὁ ἤχος τῶν ἐκ τοῦ ἀρηνεωποῦ βαδίσματός του ἠχοούντων περυσιστήρων του!

Ὁ Σταμπλῆ ἐθεώρει αὐτὸν ἀπαύστως μετ' ἀπλοῖκοῦ θαυμασμοῦ, κατεφίλει τὰς χεῖράς του καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὐτὸς ἦτο τὸ τέκνον του.

Ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀστὴρ, ὡς ἥλιος περὶ τὴν δύσιν του, διέχυνεν ἤδη τὴν ζωηροτέραν του λάμψιν, ὅτε φοικίας ἀκουσία διεπέρασεν αἴφνης τὴν καρδίαν τῆς Γαλλίας· διότι στρατὸς ἐκ πεντακοσίων χιλιάδων ἀνδρῶν, ἐν οἷς ἡ Γαλλία ἠρίθμει διακοσίας ἐβδομηκόντα χιλιάδας ἐκ τῶν ἀνδρειοτάτων τέκνων τῆς, διέβη τὸν Niemen, ὅπως κλονίσῃ τὴν Ἀγγλίαν πλήττων τὰ παγετώδη σπλάγγνα τῆς Ρωσίας. Τὸ σύνταγμα τοῦ Βερνάρδου ἀπετέλει μέρος τῆς ἐφεδρείας τοῦ ἱππικοῦ, τοῦ διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Murat. Εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Σταμπλῆ ἐφθασεν ἐπιστολὴ χρονολογούμενη ἐκ Βίλνας, ἣν ἠκολούθησεν ἄλλη, δι' ἧς ὁ Βερνάρδος ἀνήγγελλεν ὅτι εἶχε γίνεαι ἱλαρχος μετὰ τὴν μάχην τῆς Βολοντίνας· βραδύτερον ἐφθασε καὶ τρίτη ἐπιστολὴ, καὶ πλέον οὐδέν. Μάτην αἱ ἡμέραι, αἱ ἐβδομάδες, οἱ μῆνες παρήρχοντο· οὐδεμία εἰδήσεις! Ἐγνώσθη μόνον ὅτι κατὰ τινα μάχην, τὴν φοβερωτέραν τῶν νεωτέρων χρόνων, μάχην συμβᾶσαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Μόσχας, ἡ νίκη ἐστοίχισεν εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν ζῶν ἑικοσι χιλιάδων ἀνδρῶν· ἑικοσι χιλιάδες φονευμένοι καὶ οὐδεμία ἐπιστολὴ παρὰ τοῦ Βερνάρδου!

Ὁ αὐτοκράτωρ εὐρίσκειτο εἰς Μόσχαν, ἀλλὰ διατί δὲν ἔγραψεν ὁ Βερνάρδος; Ἐν τούτοις ὁ Σταμπλῆ ἠλπίζεν ἀκόμη καὶ προσεπάθει νὰ παρηγορηθῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ Κρεμλίνου μέχρι τοῦ μεγάρου Λασεγλιερ ἡ ἀπόστασις ἦτο μεγίστη, πιθανὸν δὲ ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία νὰ μὴ ἐξεστελεῖτο τακτικῶς καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου.

Ἐν τούτοις θλιβεραὶ εἰδήσεις διαδίδονται· μετ' ὀλίγον αἱ ἀόριστοι ἐκεῖναι φῆμαι μεταβάλλονται εἰς κραυγὰς ἀπελπισίας, καὶ ἡ πενθοῦσα Γαλλία ἀριθμεῖ μετὰ τρόμου τὰ ἀπολειφθέντα λείψανα τῶν λαμπρῶν λεγεῶνων τῆς. Τί συνέβαιεν εἰς τὸ μέγαρον; Οἱμοὶ! Ὅ, τι συνέβαιεν εἰς ὄλας τὰς σπαρτατομένας καρδίας, τὰς ἀναζητούσας τὰ τέκνα των εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἃς εἶχον ἀραιώσει τὰ μυδροβόλα καὶ οἱ παγετοὶ τῆς Ἀρκτου!

Ὁ Σταμπλῆ ἀπεφάσισε τότε νὰ ἀποταθῇ πρὸς